

(12) CERERE DE BREVET DE INVENȚIE

(21) Nr. cerere: a 2021 00358

(22) Data de depozit: 23/06/2021

(41) Data publicării cererii:
30/12/2022 BOPI nr. 12/2022

(71) Solicitant:
• INCD-INSEMEX PETROȘANI,
STR.GEN.VASILE MILEA, NR.32-34,
PETROȘANI, HD, RO

(72) Inventatori:
• CIOCLEA DORU, STR.1 DECEMBRIE
1918, BL.65, AP.15, PETROȘANI, HD, RO;
• GĂMAN GEORGE ARTUR,
STR. INDEPENDENȚEI, BL. 3, AP. 15,
SC. 1, ET. 3, PETROȘANI, HD, RO;
• GHICIOI EMILIAN, STR. GEN. VASILE
MILEA, BL.17, SC.1, AP.9, ET.4,
PETROȘANI, HD, RO;
• GHERGHE ION, STR. AVIATORILOR
BL. 62A, AP. 33, PETROȘANI, HD, RO;

• RĂDOI FLORIN,
STR. NICOLAE TITULESCU NR. 69, BL. D8,
SC. 2, AP. 51, VULCAN, HD, RO;
• BOANTĂ CORNELIU, STR. LUNCA NR. 6,
PETRILA, HD, RO;
• CHIUZAN EMERIC, STR. TIMIȘOAREI,
NR.8, AP.3, PETROȘANI, HD, RO;
• TOMESCU CRISTIAN,
STR.GENERAL VASILE MILEA, BL.28C,
SC.2, AP.37, PETROȘANI, HD, RO;
• MATEI ADRIAN, STR. TAIA NR. 106,
PETRILA, HD, RO;
• DRĂGOESCU RĂZVAN, STR.PĂCII,
BL.14, SC.II, AP.29, PETROȘANI, HD, RO;
• CĂMĂRĂȘESCU ALEXANDRU,
STR.INDEPENDENȚEI, BL.1, SC.II, AP.29,
PETROȘANI, HD, RO

(54) METODĂ DE RECUNOAȘTERE A CONSTRUCȚIILOR DE
AERAJ CRITICE

(57) Rezumat:

Invenția se referă la o metodă de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice care are la bază identificarea construcțiilor de aeraj critice la nivelul unei rețele complexe de aeraj, prin stabilirea gradului de instabilitate indus la nivelul ventilatoarelor active. Metoda, conform invenției, constă în aceea că mai întâi se procedează la rezolvarea rețelei complexe de aeraj și stabilirea parametrilor funcționali aferenți ventilatoarelor active, în condiții normale de lucru, stabilindu-se zonele de influență specifice fiecărei stații principale de ventilație, după această etapă stabilindu-se tipul și poziția construcțiilor de aeraj, se stabilește influența construcțiilor de aeraj asupra stabilității în funcționare al ventilatoarelor active, se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care nu produc efecte asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active, se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care produc efecte minore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active, prin simulări succesive identificându-se construcțiile de aeraj care produc efecte semnificative dar nepericuloase asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active, se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, acele construcții de aeraj care produc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active și prin urmare determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj, astfel aceste construcții de aeraj identificate sunt considerate critice, metoda pretându-se la orice exploatare minieră subterană de substanțe minerale utile și a fost aplicată la rețelele de aeraj aferente minelor Vulcan și Uricani din bazinul minier Valea Jiului și a fost de asemenea aplicată ca o necesitate a eficientizării

managementului rețelelor de aeraj precum și pentru creșterea gradului de securitate și sănătate în muncă la exploatarea substanțelor minerale utile în subteran.

Revendicări: 1
Figuri: 3

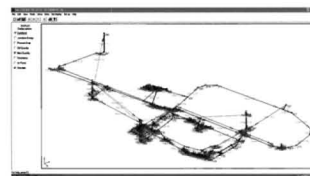

Fig. 1

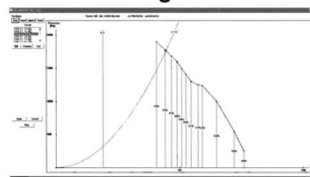

Fig. 2

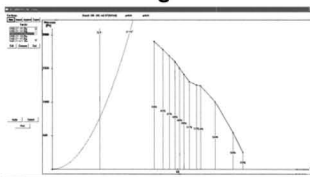

Fig. 3

Cu începere de la data publicării cererii de brevet, cererea asigură, în mod provizoriu, protecția conferită potrivit dispozițiilor art.32 din Legea nr.64/1991, cu excepția cazurilor în care cererea de brevet de invenție a fost respinsă, retrasă sau considerată ca fiind retrasă. Întinderea protecției conferite de cererea de brevet de invenție este determinată de revendicările conținute în cererea publicată în conformitate cu art.23 alin.(1) - (3).

METODĂ DE RECUNOAȘTERE A CONSTRUCȚIILOR DE AERAJ CRITICE

Invenția se referă la o metodă de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice.

La exploatarea subterană a cărbunilor se utilizează sisteme de lucrări miniere care prezintă un grad de complexitate ridicat, putând atinge lungimi cumulate de zeci de kilometri iar în anumite cazuri peste o sută de kilometri [3]. Asociat sistemelor de lucrări miniere avem rețelele de aeraj cu rol de vehiculare a unor debite de aer importante cu ajutorul sistemelor de ventilare speciale. Rețelele de aeraj sunt formate din totalitatea lucrărilor miniere pe care se vehiculează debite de aer [3;8]. Structural, acestea cuprind noduri și ramificații. Nodurile unei rețele de aeraj sunt generate de intersecția a două sau mai multe lucrări miniere iar ramificațiile reprezintă porțiunea de rețea dintre două noduri consecutive. În consecință o rețea de aeraj cuprinde sute sau chiar mii de noduri și ramificații.

Pentru realizarea unui aeraj eficient este necesară asigurarea debitelor optime de aer la nivelul fiecărei ramificații. În acest scop se aplică sisteme de calcul matematice pentru modelarea rezolvarea și simularea rețelelor de aeraj. În prezent există sisteme software specializate, care utilizează aparate matematice complexe pentru obținerea repartiției optime a debitelor de aer la nivelul tuturor ramificațiilor.

Pentru rezolvarea unei rețele complexe de aeraj se poate utiliza, de exemplu, metoda aproximărilor succesive Hardy Cross. Această metodă stă la baza unor programe informatice specializate, ca de exemplu, 3D CANVENT [1]. Cu ajutorul acestui software specializat se poate obține rezolvarea rețelei de aeraj precum și optimizarea repartiției debitelor de aer la nivel de ramificații.

Rezolvarea rețelei de aeraj aferentă unei mine necesită parcurgerea anumitor etape succesive.

Astfel că prin rezolvarea rețelelor de aeraj utilizând programe software specializate [4;5;7] și echipamente IT performante, respectiv prin aplicarea în practică a rezultatelor obținute, se poate crește gradul de securitate în cazul exploatării subterane a cărbunilor.

Exploatarea subterană a cărbunilor superiori presupune executarea unui complex de lucrări miniere de deschidere pregătire și exploatare în vederea extragerii, transportului la suprafață a substanței minerale utile precum și pentru realizarea aerajului.

În timpul procesului de incarbonificare în condiții anaerobe s-au format gazele însoțitoare de tipul hidrocarburilor gazoase, dintre care cel mai important cantitativ este reprezentat de gazul metan – CH_4 .

Pe parcursul executării lucrărilor miniere responsabile de exploatarea cărbunilor, gazele însoțitoare pătrund în atmosfera lucrărilor miniere. Totodată în urma procesului de oxidare a cărbunilor apar gazele toxice și asfixiante de tipul oxidului de

carbon CO sau dioxidului de carbon CO₂, care de asemenea pătrund în atmosfera lucrărilor miniere.

Pentru diluarea acestor gaze și menținerea concentrațiilor acestora sub limita maximă admisă se utilizează aerajul general, aerajul parțial sau aerajul local.

Suplimentar pe parcursul procesului de derocare se formează particule de cărbune cu dimensiuni diferite. Particulele cele mai grele se depun gravitațional rapid în zona de formare sau pe aliniamentul sistemelor de transport, iar cele ușoare, aeropurtabile sunt transportate de curenții de aer pe distanțe mari.

Analiza statisticii accidentelor colective care s-au produs în ultimii 35 de ani la minele de huiță este deosebit de elocventă pentru riscul asociat formării amestecurilor explozive în condițiile în care mijloacele de prevenire a acumulărilor de metan nu au eficacitatea scontată. Insuficiența dispersie a metanului în curenții de aeraj, asociată cu defectări tehnice și/sau erori umane a generat numeroase evenimente cu consecințe deosebit de grave pe plan uman și economic.

Pentru diluarea acestor gaze și menținerea concentrațiilor acestora sub limita maximă admisă se utilizează aerajul general, aerajul parțial sau aerajul local.

Astfel principala măsură de prevenire a exploziilor/intoxicațiilor/asfixierilor/iradierilor este realizarea unei ventilații corespunzătoare la nivelul lucrărilor miniere subterane [1].

Aerisirea lucrărilor miniere are drept scop atingerea a patru obiective principale:

- să asigure concentrația minimă de oxigen (19 % vol.) la nivelul lucrărilor miniere active;
- să asigure diluarea corespunzătoare a gazelor explozive /toxice/ asfixiante/ radioactive ;
- să preia căldura degajată de procesele tehnologice care se desfășoară în subteran, de masivul de roci și de zăcământ, energie geotermică, de procesele de oxidare a substanțelor minerale organice, și să o evacueze la suprafață;
- să preia umiditatea existentă în lucrările miniere subterane și să o evacueze la suprafață.

Buna funcționare a unei rețele complexe de aeraj depinde de numărul stațiilor principale de aeraj, de tipul și parametrii funcționali aferenți ventilatoarelor din cadrul stațiilor principale de aeraj, de tipul, forma, dimensiunile și starea lucrărilor miniere precum și de numărul și tipul construcțiilor de aeraj.

Construcțiile de aeraj sunt utilizate pentru separarea, reglarea și dirijarea curenților de aer. În anumite situații unele construcții de aeraj induc dezechilibre majore la nivelul rețelei de aeraj care se traduc printr-un grad ridicat de instabilitate a parametrilor funcționali aferenți ventilatorului activ respectiv prin variații ale repartiției debitelor la nivelul ramificațiilor, efecte care pot conduce la amplificarea riscurilor potențiale deja existente.

Fenomenul de instabilitate al rețelelor de aeraj a fost studiat atențiv de cercetători din țările cu minerit dezvoltat.

În prezent la nivel mondial această problemă se studiază cu ajutorul programelor specializate respectiv cu ajutorul tehnicii CFD, Computational Fluid Dynamics, care este o ramură a mecanicii fluidelor, ce utilizează metode numerice și algoritmi pentru a rezolva și analiza problemele care implică fluxuri de fluide. Însă utilizarea tehnicii CFD la nivelul unei rețele complexe de ventilație excede posibilitățile tehnice obișnuite actuale, motiv pentru care aplicarea acesteia este limitată la lucrări miniere sau cel mult zone reduse ale rețelelor de aeraj.

În prezent la nivel național nu este cunoscută nici o metoda de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice.

Problema tehnică pe care o rezolvă invenția constă în recunoașterea construcțiilor de aeraj critice din cadrul unei rețele complexe de aeraj.

Prezenta invenție se bazează pe recunoașterea construcțiilor de aeraj critice, prin stabilirea gradului de instabilitate indus la nivelul ventilatoarelor active [6]. Pentru aceasta mai întâi se procedează la rezolvarea rețelei complexe de aeraj și stabilirea parametrilor funcționali aferenți ventilatoarelor active, în condiții normale de lucru, se stabilesc zonele de influență specifice fiecărei stații principale de ventilație. După această etapă se stabilește tipul și poziția construcțiilor de aeraj. Se stabilește influența construcțiilor de aeraj asupra stabilității în funcționare al ventilatoarelor active. Se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care nu produc efecte asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active. Se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care produc efecte asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active. Prin încercări succesive se identifică din cadrul construcțiilor de aeraj care produc efecte asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active acele construcții de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active. Din cadrul construcțiilor de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active se identifică cele care determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj. Astfel aceste construcții de aeraj identificate sunt considerate critice.

Invenția prezintă următoarele avantaje:

- metoda implică modelarea, rezolvarea și simularea rețelei complexe de aeraj;
- metoda implică optimizarea rețelei complexe de aeraj;
- metoda implică îmbunătățirea managementului rețelei complexe de aeraj;
- oferă posibilitatea recunoașterii construcțiilor de aeraj cu caracter critic;
- utilizează tehnica virtuală pentru recunoașterea construcțiilor de aeraj cu caracter critic;
- oferă informații vitale pentru personalul tehnic cu responsabilități în domeniul sănătății și securității în muncă și în mod special în coordonarea aerajului;
- se pretează la orice exploatare minieră subterană de substanțe minerale utile.

În continuare se prezintă un exemplu de aplicare a metodei de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice, conform invenției în legătură cu fig. 1, fig. 2 și fig. 3 care reprezintă:

fig. 1 - „Rețea de aeraj complexă modelată rezolvată și optimizată”.

fig. 2 - „Parametrii funcționali ai ventilatorului activ”.

fig. 3 - „ Parametrii funcționali ai ventilatorului activ influențați de o construcție de aeraj critică”.

Metoda de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice, conform invenției, constă în rezolvarea rețelei complexe de aeraj și stabilirea parametrilor funcționali, în condiții normale de lucru fig. nr. 1 și stabilirea gradului de instabilitate indus la nivelul ventilatoarelor active de către construcțiile de aeraj.

Pentru aceasta se stabilesc parametrii funcționali aferenți ventilatorului activ în condiții normale de lucru, fig. nr. 2. În acest sens se obține punctul de funcționare $P_f(Q_v, h_v)$ reprezentat de intersecția curbei ventilatorului și curba rezistenței minei.

Parametrii funcționali sau curbele caracteristice ale ventilatoarelor principale se determină prin încercări de laborator, încercări uzinale și în condiții de exploatare.

Încercările de laborator se realizează pe modele și au ca scop determinarea curbelor caracteristice, precum și studierea influenței diferiților factori asupra performanțelor ventilatoarelor.

Încercările uzinale urmăresc stabilirea curbelor caracteristice ale ventilatoarelor realizate la scară industrială, care diferă de curbele caracteristice obținute prin recalcularea, parametrilor ventilatoarelor model în baza legilor de similitudine .

Se constată diferențe importante și între curbele caracteristice obținute în condiții de exploatare și cele determinate prin încercări uzinale datorită modificării caracteristicilor aerodinamice ce pot surveni cu ocazia montării la rețea a ventilatoarelor principale, precum și în timpul funcționării acestora.

Modificarea caracteristicilor aerodinamice este cauzată în principal de următorii factori:

- proiectarea și amplasarea necorespunzătoare a stațiilor principale de ventilație la rețeaua de lucrări miniere;
- proiectarea și execuție defectuoasă a canalelor de aeraj;
- montarea și asamblarea greșită a agregatului ventilator, motor;
- lipsa echilibrărilor dinamice ale axului rotorului și cuplajelor ventilatorului după punerea în funcțiune;
- utilizarea unor motoare electrice neadecvate prescripțiilor tehnice ale producătorului;
- lipsa întreținerii și verificărilor tehnice periodice prescrise de producător și prevăzute în legislația în vigoare;
- modificarea turației ventilatorului;
- modificarea câmpului de viteze la intrarea aerului în ventilator;

Modificarea caracteristicilor aerodinamice are ca efect realizarea parametrilor debit, depresiune, putere absorbită și randament, diferiți de cei obținuți prin încercări uzinale. Din aceste motive este necesar ca după montarea la rețea a ventilatoarelor principale să se determine curbele caracteristice ale acestora în condiții de exploatare.

În timpul exploatării, funcție de durata de exploatare, de condițiile de mediu în care funcționează și de calitatea operațiilor de întreținere, pot să apară modificări ale caracteristicilor aerodinamice ale ventilatoarelor, care determină realizarea unor parametri diferiți față de cei obținuți la punerea în funcțiune.

În acest context performanțele ventilatoarelor pot să scadă în timpul exploatării, reducându-se astfel capacitatea de aerisire a acestora.

Rezultă deci că performanțele ventilatoarelor din dotarea instalațiilor principale de ventilație se pot determina numai prin stabilirea curbelor caracteristice specifice acestora în condiții de exploatare.

În România, parametrii funcționali sau curbele caracteristice, în timpul exploatării, se determină pentru ventilatoarele principale cu un debit nominal mai mare de 500 m³/min. la punerea în funcțiune a acestora la rețeaua de aeraj, precum și la intervale de 2 ani, după reviziile complete.

Aceste curbe sunt:

- curba de presiune , $h_v = F(Q)$;
- curba puterii, $P_a = F(Q)$;
- curba randamentului, $\eta = F(Q)$.

În vederea obținerii datelor necesare reprezentării grafice a curbelor caracteristice determinate în condiții de exploatare, ventilatorul funcționează la diferite regimuri de lucru, care se pot obține fie prin obturarea treptată a canalului de aeraj cât și prin scurtcircuitarea aerului cu suprafața.

La fiecare regim de lucru se execută simultan măsurători pentru determinarea debitului ventilatorului, depresiunii ventilatorului și puterii electrice absorbite din rețea.

Folosind acești parametri, se pot determina prin calcul puterea utilă, randamentul instalației de ventilație și consumul de energie, la toate regimurile de lucru la care a fost supus ventilatorul.

În vederea utilizării raționale a ventilatoarelor principale, curba de presiune este delimitată de 3 domenii, după cum urmează:

- domeniul stabil și economic;
- domeniul instabil;
- domeniul neeconomic.

Domeniul stabil și economic cuprinde partea mediană a curbei de presiune, având o pantă continuu crescătoare până la punctul „maxim” al curbei.

Domeniul instabil cuprinde partea curbei cuprinsă între domeniul stabil și axa ordonatelor. În acest domeniu curba poate cuprinde inflexiuni, una sau mai multe funcție de tipul ventilatorului.

În cazul funcționării ventilatorului în domeniul instabil debitul și depresiunea pot oscila brusc și în limite largi având loc fenomenul numit „pompaj”, în cazul ventilatoarelor axiale.

Funcționarea ventilatoarelor în domeniul instabil, în regim de pompaj, are efecte negative atât asupra instalației, cât și asupra stării de securitate din subteran.

Astfel, datorită șocurilor dinamice produse de fenomenul de pompaj instalația se poate deteriora ajungând până la ruperea axului de antrenare al ventilatorului .

În subteran, prin reducerea bruscă și într-o măsură importantă a debitului de aer, se pot produce acumulări de gaze în concentrații periculoase.

Domeniul neeconomic cuprinde partea inferioară a curbei, fiind caracterizat prin valorile reduse ale randamentului instalației de ventilație.

La funcționarea ventilatorului în domeniul instabil se obțin valori reduse ale randamentului fiind totodată și neeconomic.

În vederea aprecierii eficienței instalațiilor principale de ventilație este necesară determinarea prin măsurători a următorilor parametri:

- Debitul ventilatorului Q_v (m^3/min);
- Depresiunea ventilatorului, h_v (Pa);
- Debitul minei, Q_m (m^3/min);
- Depresiunea minei, h_m (Pa);
- Debitul de aer scurtcircuitat cu suprafața, Q_{sc} (m^3/min);

$$Q_{sc} = Q_v - Q_m \text{ (} m^3/min \text{);}$$

- Depresiunea canalului de aeraj, h_c (mm H_2O);

$$h_c = h_v - h_m \text{ (Pa);} \quad 1 \text{ mm } H_2O = 9,81 \text{ Pa}$$

- Rezistența aerodinamică a rețelei de aeraj R_r ($k\mu$)

$$R_r = \frac{h_v}{Q_v^2} \text{ (Ns}^2/m^8\text{)} \quad 1 \text{ k}\mu = 9,806 \text{ Ns}^2/m^8$$

- Rezistența aerodinamică a minei, R_m ($k\mu$)

$$R_m = \frac{h_m}{Q_m^2} \text{ (Ns}^2/m^8\text{)}$$

- Rezistența aerodinamică a canalului de aeraj, R_c ($k\mu$):

$$R_c = \frac{h_c}{Q_v^2} \text{ (Ns}^2/m^8\text{)}$$

- Orificiul echivalent al rețelei, A_r (m^2):

$$A_r = \frac{0,38}{\sqrt{R_r}} \text{ (} m^2 \text{)}$$

- Orificiul echivalent al minei, A_m (m^2):

$$A_m = \frac{0,38}{\sqrt{R_m}} \text{ (} m^2 \text{)}$$

- Puterea utilă, P_u (kW):

$$P_u = \frac{Q_v \cdot h}{102} \text{ (kW)}$$

- Puterea absorbită din rețeaua electrică, P_a (kW);

- Randamentul instalației de ventilație, η (%):

$$\eta = \frac{P_u}{P_a} 100 \text{ (}\% \text{)}$$

- Valoarea procentuală a pierderilor de aer prin scurtcircuitări cu suprafața în raport cu debitul minei, P_{sc} (%):

$$P_{sc} = \frac{Q_u - Q_m}{Q_m} 100 \text{ (}\% \text{)}$$

- Consumul anual de energie electrică aferent instalației principale de ventilație, E (kWh / an):

$$E = P_a \times 24 \times 365 \text{ (KWh / an)}$$

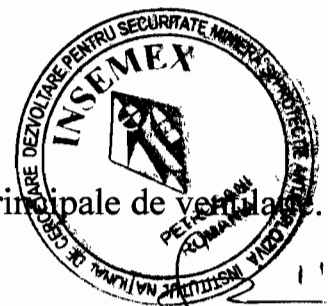
Pentru stațiile principale de ventilatoare dotate cu 2 agregate de ventilație care funcționează jumătate de an, alternativ avem:

$$E1 = \frac{P_{a1} \cdot 24 \cdot 365}{2} \text{ (kWh/an)}$$

$$E2 = \frac{P_{a2} \cdot 24 \cdot 365}{2} \text{ (kWh / an)}$$

$$E_t = E1 + E2 \text{ (kWh / an)}$$

Se stabilesc zonele de influență specifice fiecărei stații principale de ventilație.

Zonele de influență specifice fiecărei stații principale de aeraj se stabilesc prin sectorizare. Astfel proiectarea deschiderii, pregătirii și exploatării perimetrelor miniere trebuie să determine sectorizarea aerajului. Sectorizarea va consta din realizarea de sisteme individuale de aeraj, în componența cărora intră circuitele principale și secundare de aeraj, legate la instalațiile principale de ventilație.

Depresiunea maximă la nivelul minei, până la suitorul sau puțul principal de aeraj, pentru fiecare sistem individual este de 150 daPa.

Rezolvarea rețelelor complexe de aeraj presupune parcurgerea mai multor etape după cum urmează:

- Identificarea pe harta spațială a nodurilor specifice rețelei de aeraj;
- Obținerea coordonatelor geodezice specifice nodurilor aferente rețelei de aeraj;
- Introducerea coordonatelor geodezice în baza de date a programului specializat;
- Stabilirea ramificațiilor specifice rețelei de aeraj cu ajutorul hărții spațiale;
- Executarea unor campanii de măsurători la nivelul tuturor ramificațiilor pentru obținerea datelor brute privind parametrii geometrici, aerodinamici și de stare;
- Calculul parametrilor aerodinamici specifici rețelei de aeraj și transformarea acestora într-o formă accesibilă bazei de date a programului specializat;
- Introducerea în forma accesibilă a datelor în baza de date a programului specializat;
- Modelarea rețelei de aeraj;
- Echilibrarea rețelei de aeraj;
- Rezolvarea rețelei de aeraj;
- Obținerea rezultatelor privind repartiția debitelor de aer la nivel de ramificație;

Se optimizează rețeaua complexă de aeraj, etapă care necesită definitivarea tipului și poziției construcțiilor de aeraj necesare pentru sectorizarea rețelei de aeraj pentru asigurarea debitelor necesare la fronturilor de lucru [2] respectiv pentru asigurarea stabilității rețelei de aeraj.

Se stabilește influența asupra stabilității în funcționare al ventilatoarelor active prin dimensionarea corespunzătoare a construcțiilor de aeraj în raport cu necesitățile de aeraj specifice circuitelor și sub circuitelor de aeraj.

Se identifică prin simulări succesive acele construcții de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active și se identifică construcțiile de aeraj care determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj și care sunt considerate critice fig. nr. 3.

O construcție de aeraj critică este o ușă de aeraj sau un dig de izolare care prin creșterea rezistenței aerodinamice induce instabilitatea rețelei complexe de aeraj prin deplasarea punctului de funcționare al ventilatorului în zona instabilă, fig. 3.

Pentru aceasta se procedează la simulări succesive pe rețeaua complexă de aeraj rezolvată și optimizată la nivelul fiecărei construcții de aeraj [6]. Simulările succesive la nivelul fiecărei construcții de aeraj constau din următoarele etape:

- Se identifică valoarea rezistenței aerodinamice R_1 , a primei construcții de aeraj aleasă aleatoriu.

$$R_1 = A \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

- Se crește virtual rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu un gradient de rezistență ΔR_1 egal cu subdiviziunea A_1 .

$$R_{1,1} = A + A_1 \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea A_1 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{A1}, h_{A1})$ de pe curba $h_{A1} = F(Q_{A1})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_1 a construcției de aeraj cu subdiviziunea A_2 , cu condiția ca $A_2 > A_1$.

$$R_{1,2} = A + A_2 \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea A_2 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{A2}, h_{A2})$ de pe curba $h_{A2} = F(Q_{A2})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_1 , a construcției de aeraj cu subdiviziunea A_i , cu condiția ca $A_i > A_{i-1}$.

$$R_{1,i} = A + A_i \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea A_i . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{Ai}, h_{Ai})$ de pe curba $h_{Ai} = F(Q_{Ai})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

Se procedează similar pentru construcția de aeraj nr 2

- Se identifică valoarea rezistenței aerodinamice R_2 , a celei de a doua construcții de aeraj.

$$R_2 = B \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

- Se crește virtual rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu un gradient de rezistență ΔR_2 egal cu subdiviziunea B_1 .

$$R_{2,1} = B + B_1 \quad (\text{Ns}^2/\text{m}^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea B_1 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{B1}, h_{B1})$ de pe curba $h_{B1} = F(Q_{B1})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_2 a construcției de aeraj cu subdiviziunea B_2 cu condiția ca $B_2 > B_1$.

$$R_{2,2} = B + B_2 (Ns^2/m^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea B_2 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{B2}, h_{B2})$ de pe curba $h_{B2} = F(Q_{B2})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_2 , a construcției de aeraj cu subdiviziunea B_i , cu condiția ca $B_i > B_{i-1}$.

$$R_{2,i} = B + B_i (Ns^2/m^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea B_i . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{Bi}, h_{Bi})$ de pe curba $h_{Bi} = F(Q_{Bi})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

Se procedează similar prin simulări succesive pentru toate construcțiile de aeraj specifice rețelei complexe până la ultima construcție de aeraj.

- Se identifică valoarea rezistenței aerodinamice R_n , a ultimei construcții de aeraj.

$$R_n = M (Ns^2/m^8)$$

- Se crește virtual rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu un gradient de rezistență ΔR_n egal cu subdiviziunea M_1 .

$$R_{n,1} = M + M_1 (Ns^2/m^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea M_1 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{M1}, h_{M1})$ de pe curba $h_{M1} = F(Q_{M1})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_n a construcției de aeraj cu subdiviziunea M_2 , cu condiția ca $M_2 > M_1$.

$$R_{n,2} = M + M_2 (Ns^2/m^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea M_2 . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{M2}, h_{M2})$ de pe curba $h_{M2} = F(Q_{M2})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

- Se procedează la creșterea succesivă a rezistenței aerodinamice R_1 , a construcției de aeraj cu subdiviziunea M_i , cu condiția ca $M_i > M_{i-1}$.

$$R_{n,i} = M + M_i (Ns^2/m^8)$$

după care se rezolvă rețeaua simulată în condițiile creșterii rezistența aerodinamică a construcției de aeraj cu subdiviziunea M_i . Se obține punctul de funcționare $P_f(Q_{Mi}, h_{Mi})$ de pe curba $h_{Mi} = F(Q_{Mi})$, similara cu cea reprezentată în fig. 2.

După finalizarea simulărilor succesive se identifică următoarele situații:

a. se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care nu produc efecte asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active prin aplicarea succesivă pentru fiecare construcție de aeraj a unui gradient de rezistență ΔR_{ni} egal cu subdiviziunea M_i , la rezistența inițială R_n și se identifică punctul de funcționare al construcției de aeraj.

În condițiile în care modificările virtuale aplicate rezistenței aerodinamice specifice construcției de aeraj analizate, nu produce efecte asupra parametrilor funcționali specifici ventilatoarelor active, în sensul modificării punctului de funcționare, atunci se consideră că aceste nu influențează buna funcționare a ventilatoarelor principale.

b. se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care produc efecte minore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active prin aplicarea succesivă pentru fiecare construcție de aeraj a unui gradient de rezistență ΔR_{ni} egal cu subdiviziunea M_i , la rezistența inițială R_n specifică acelor construcții de aeraj.

În condițiile în care modificările virtuale aplicate rezistenței aerodinamice specifice construcției de aeraj analizate, produce efecte asupra parametrilor funcționali specifici ventilatoarelor active, în sensul modificării minore a punctului de funcționare, atunci se consideră că aceste influențează nesemnificativ buna funcționare a ventilatoarelor principale, și sunt puse sub supraveghere periodică.

c. Se identifică la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care induc efecte semnificative asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active prin aplicarea succesivă pentru fiecare construcție de aeraj a unui gradient de rezistență ΔR_{ni} egal cu subdiviziunea M_i , la rezistența inițială R_n specifică acelor construcții de aeraj.

În condițiile în care modificările virtuale aplicate rezistenței aerodinamice specifice construcției de aeraj analizate, produce efecte asupra parametrilor funcționali specifici ventilatoarelor active, în sensul modificării punctului de funcționare dar în plaja de funcționare stabilă a ventilatorului principal, atunci se consideră că aceste influențează semnificativ, dar nepericulos, buna funcționare a ventilatoarelor principale, și sunt puse sub supraveghere permanentă.

d. Se identifică în final la nivelul rețelei de aeraj complexe, construcțiile de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active și care determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj prin aplicarea succesivă pentru fiecare construcție de aeraj a unui gradient de rezistență ΔR_{ni} egal cu subdiviziunea M_i , la rezistența inițială R_n specifică acelor construcții de aeraj.

În condițiile în care modificările virtuale aplicate rezistenței aerodinamice specifice construcției de aeraj analizate, produce efecte asupra parametrilor funcționali specifici ventilatoarelor active, în sensul modificării majore a punctului de funcționare dar în plaja de funcționare instabilă a ventilatorului principal, atunci se consideră că aceste induc instabilitatea rețelei complexe de aeraj, sunt considerate critice și se iau măsuri urgente de eliminare a efectelor produse la nivelul rețelei complexe de aeraj.

Aplicarea metodei de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice, cuprinde următoarele etape: modelarea, rezolvarea și optimizare rețelei de aeraj, în condiții normale de lucru fig. nr. 1, se stabilesc parametrii funcționali aferenți ventilatorului activ fig. nr. 2, se stabilesc zonele de influență specifice fiecărei stații principale de ventilație, se stabilește influența construcțiilor de aeraj asupra stabilității în funcționare al ventilatoarelor active, se identifică prin simulări succesive acele construcții de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al

ventilatoarelor active, se identifică construcțiile de aeraj care determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj și care sunt sânt considerate critice fig. nr. 3.

Metoda de identificare a construcțiilor de aeraj critice la nivelul unei rețele complexe de aeraj, a fost aplicată la rețelele de aeraj aferente Minelor Vulcan și Uricani din bazinul minier Valea Jiului.

Aplicarea metodei de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice, a rezultat ca o necesitate a eficientizării managementului rețelelor de aeraj precum și pentru creșterea gradului de securitate și sănătate în muncă la exploatarea substanțelor minerale utile în subteran.

Bibliografie

- [1] **Cioclea, D.** - *Diminuarea pericolului de explozie la minele de huiță din Valea Jiului prin gestionarea computerizată a rețelelor de aeraj*, Proiect SECTORIAL 2010-2011, INCD - INSEMEX Petroșani.
- [2] **Cioclea D., Toth I., Jurca L., Lupu C.**, *Stabilization of Disturbances Produced in the Ventilation System During the Undermining of Thick Coal Beds*, 31st International Conference of safety in Mines Research Institutes Brisbane – Queensland, Australia, pag. 249-253, 2-5 octombrie, pag 249-253, ISBN 0-9758179-0-6, 2005.
- [3] **Covaci Șt.**- *Exploatări miniere subterane, Vol I*, Editura Didactică și Pedagogică, București, 1983.
- [4] **Dziurzyński W., Kruczkowski J.**, 2007: *Validation of the mathematical model used in the VENTGRAPH programme on the example of the introduction of new headings to the ventilation network of mine*. Archives of Mining Sciences. Vol. 52, 3 (2007).
- [5] **Hargreaves D.M., Lowndes I.S.**, *The computational modeling of the ventilation flows within a rapid development drivage*, Tunelling and Underground Space Technology, 22, 150-160, 2007.
- [6] **Ianc N.** - *Metodologie de stabilire a construcțiilor de aeraj critice la nivelul unei rețele complexe de aeraj*, Proiect NUCLEU 2016, INCD - INSEMEX Petroșani.
- [7] **Șuvar M., Cioclea D., Gherghe I., Păsculescu V.**, *Advanced software for mine ventilation networks solving*, Environmental Engineering and Management Journal, July 2012, Vol.11, No.7, pag. 1235 - 1239, ISSN 1229-1234, 2012, <http://omicron.ch.tuiasi.ro/EEMJ/>
- [8] **Teodorescu, C., Gontean, Z., Neag, I.** - *Aeraj minier*, Editura Tehnică București, 1980,

Revendicări:

Metoda de recunoaștere a construcțiilor de aeraj critice, prin modelarea, rezolvarea respectiv optimizarea unei rețele complexe de aeraj și simularea succesivă pentru identificarea construcțiilor critice de aeraj, **caracterizată prin aceea că**, se rezolvă rețeaua de aeraj în condiții normale de lucru, se stabilesc parametrii funcționali aferenți ventilatoarelor active, după care se stabilesc zonele de influență specifice fiecărei stații principale de ventilație, după care se stabilește influența construcțiilor de aeraj asupra stabilității în funcționare al ventilatoarelor active, se identifică prin simulări succesive acele construcții de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active, se identifică prin simulări succesive acele construcții de aeraj care induc efecte majore asupra modului de funcționare al ventilatoarelor active, se identifică construcțiile de aeraj care determină instabilitatea rețelei complexe de aeraj și care sunt sânt considerate critice.

2

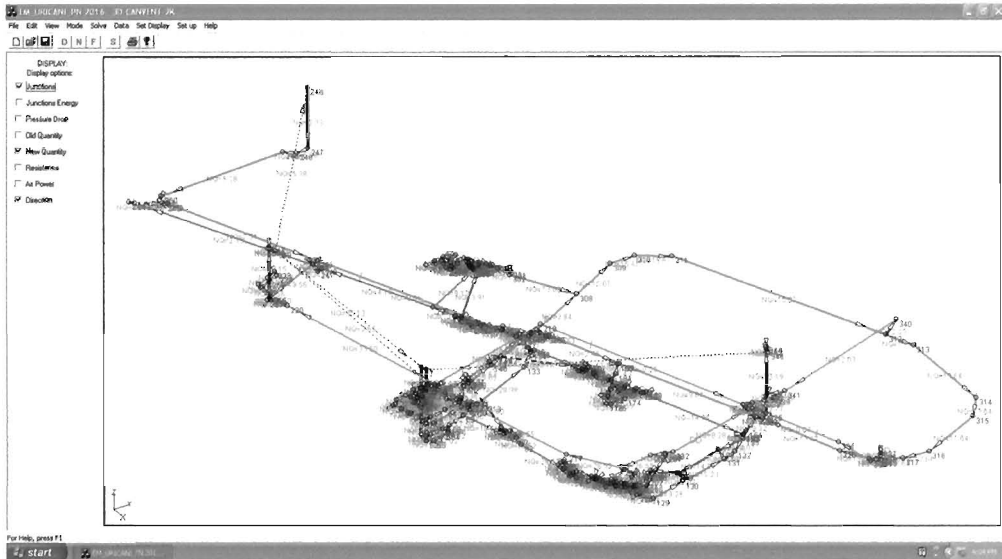

Fig. 1

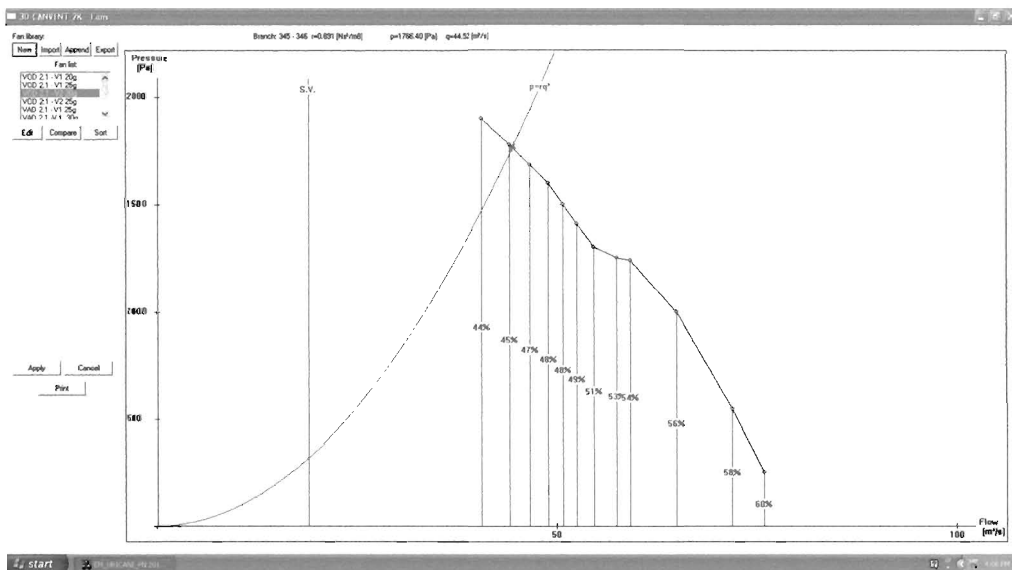

Fig. nr.2

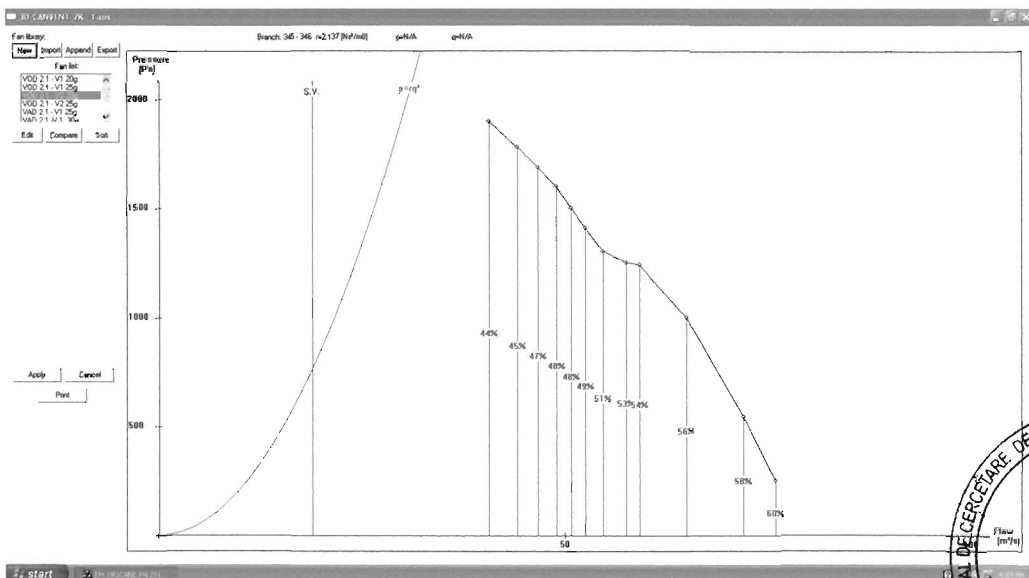

Fig. nr.3

